

فرصت‌های کارآفرینی در اقتصاد دایره‌ای

www.ketab.ir

مؤلفان:

دکتر فاطمه شهدکار

دکتر تقی ترابی

سرشناسه	: شهیدکار، فاطمه، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآور	: فرصت‌های کارآفرینی در اقتصاد دایره‌ای/ مولفان فاطمه شهیدکار، تقی ترابی.
مشخصات نشر	: تهران: میعاد اندیشه، ۱۳۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۷۸ ص.: نمودار (بخشی رنگی).
شابک	: 978-622-231-821-5: ۶۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: کارآفرینی Entrepreneurship مدیریت صنعتی -- جنبه‌های زیست‌محیطی Industrial management -- Environmental aspects شرکت‌های اقتصادی جدید New business enterprises
شناسه افروده	: ترابی، تقی، ۱۳۳۲ -
رده بندی کنگره	: HB۶۱۵
رده بندی دیویی	: ۳۳۸/۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۸۶۵۲۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

عنوان کتاب : فرصت‌های کارآفرینی در اقتصاد دایره‌ای

مؤلفان : دکتر فاطمه شهیدکار - دکتر تقی ترابی

ناشر : میعاد اندیشه

طراح جلد : شکوفه احمدی

صفحه آرا : مانده طومار

نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۰

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

قیمت : ۶۵۰/۰۰۰ ریال

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۲۳۱-۸۲۱-۵

تلفن انتشارات: ۰۹۱۲۵۱۲۰۰۶۷ - ۰۲۱۶۶۰۱۷۴۴۸ - ۰۲۱۶۶۰۱۴۷۹۷

همه ی حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ است.

تکثیر و انتشار این اثر به هر صورت، از جمله بازنویسی، فتوکپی، ضبط الکترونیکی

و ذخیره در سیستم های بازبایی و پخش، بدون دریافت مجوز کتبی و قبلی از مولف

به هر شکلی ممنوع است.

این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مولفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد

پیش‌گفتار

اقتصاد دایره‌ای مرحله مهمی از اقتصاد است که در تلاش است جریان مادی را در سیستم اقتصادی - اجتماعی انسانی محصور کند و در دهه‌های اخیر، عملکرد آن به معیار مهمی برای مقابله با کمبود منابع و وخامت اوضاع زیست محیطی تبدیل شده است. در این زمینه، تحقیقات گسترده‌ای در نظریه اقتصاد دایره‌ای انجام شده و محققان زیادی در تلاشند تا از اصول و مبانی اقتصاد دایره‌ای در تدوین و توسعه مدل‌های کسب و کار استفاده کنند. با این حال، عملکرد اقتصاد دایره‌ای با تاثیرات پیچیده‌ای از عوامل انسانی و عوامل طبیعی همراه است و شامل چندین رشته مانند علوم منابع، جامعه‌شناسی، اقتصاد، علوم محیط زیست، فناوری اطلاعات و... است. در این زمینه بسیاری از موضوعات علمی وجود دارد که باید به تفصیل مورد بحث قرار گیرد، به‌ویژه مواردی مانند الگوی مصرف اجتماعی و عملکرد اقتصادی که چالش‌هایی در اجرای اقتصاد دایره‌ای هستند و مانعی در رشد و توسعه آن می‌باشند.

بنیان نظری اقتصاد دایره‌ای شامل روند جریان مواد و توانایی‌های در سیستم اقتصادی - اجتماعی با هدف فراهم کردن مبانی نظری برای اجرای رویکردهای آن است. با نگاهی به مدل‌های کسب و کار استخراج فعلی در می‌یابیم که این مدل‌ها باعث مصرف بی‌رویه منابع طبیعی و آلودگی محیط زیست می‌شوند، در حالی که اقتصاد دایره‌ای با هدف تمرکز بر مزایای مثبت در کل جامعه، به تعریف مجدد مفهوم رشد و توسعه اقتصادی می‌پردازد. این امر مستلزم تفکیک تدریجی فعالیت‌های اقتصادی از مصرف منابع محدود و طراحی سیستم‌هایی بدون ایجاد ضایعات است. مدل‌های کسب و کار دایره‌ای با استناد به انتقال به منابع انرژی تجدیدپذیر، سرمایه‌های اقتصادی، طبیعی و اجتماعی ایجاد می‌کنند که این مهم بر اساس سه اصل است:

- طراحی مواد برای جلوگیری از ایجاد ضایعات و آلودگی
- تعمیر و نگهداری محصولات و مواد در چرخه مصرف
- بازسازی سیستم‌های طبیعی

این تعریف این مفهوم را مشخص می‌کند که بنیان اقتصاد دایره‌ای از سیستم‌های دایره‌ای طبیعی و اجتماعی، روابط زیست محیطی بهم پیوسته و شبکه‌های بی نهایت متداخل تشکیل شده است. موج اول برنامه‌های اقتصاد دایره‌ای اساساً مربوط به قسمت قابل رویت این سیستم‌های پیچیده طبیعی یا اجتماعی است که شامل عناصر مادی است؛ و در مرحله بعد به تدریج، داراییهای نامشهود مانند دانش، مهارت‌ها، زمان و ارزشهای اخلاقی در مدل‌های مدیریت دایره‌ای ادغام می‌شوند. به نظر می‌رسد اقتصاد دایره‌ای مفهوم کلیدی در مدیریت مدرن و راهی برای توسعه پایدار است.

این کتاب در ۶ فصل تهیه شده است. در فصل اول مفاهیم مرتبط با چالش‌های محیط زیست و توسعه پایدار و نقش اقتصاد دایره‌ای بررسی می‌شود.

اصول دایره‌ای برای محقق شدن به روح نوآورانه کارآفرینی نیاز دارند. این فرایند انتقال در فصل ۲ توصیف شده است که در آن ما دنبال پاسخی برای این سوالات هستیم که چرا و چگونه فعالان اقتصادی تصمیم می‌گیرند فلسفه حلقوی و کنش‌های مشخصی را در این زمینه اتخاذ کنند؟ بازده مورد انتظار کدام است و تحت چه شرایطی این امر اتفاق می‌افتد؟

کارآفرینی دایره‌ای مفهومی پویا است و ویژگیهای مختلف و منحصر بفردی را به خود اختصاص می‌دهد و شامل فرآیندهای اکتشاف و بهره‌برداری از فرصت‌ها در حوزه اقتصاد دایره‌ای است. این فصل به دنبال پاسخ این سوال است که کارآفرینان به طور مشخص کدام مراحل را می‌توانند دنبال کنند؟ در این فصل عناصر سازنده مدلها تشریح شده و مفاهیم پیشنهاد ارزش و توسعه مدل کسب و کار ارائه می‌گردد.

در فصل ۳ مفاهیم کارآفرینی دایره‌ای و عوامل ایجاد ارزش به تفصیل مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

در فصل ۴ چگونگی ایجاد یک گزاره ارزش دایره‌ای و نحوه توسعه کلیه عناصر سازنده مدل کسب و کار در پرتو اصول اقتصاد دایره‌ای، بحث می‌شود.

فصل ۵ تعدادی از مثالهای تجاری و مواردی از "استارت‌آپهای دایره‌ای" معرفی می‌شود، یعنی کسب و کارهای نوپایی که از ابتدای تاسیس برای اصول دایره‌ای طراحی شده است.

فهرست مطالب

فصل اول: مدیریت توسعه پایدار.....	۱۷
۱-۱ مقدمه.....	۱۷
۲-۱ محیط زیست و مشکلات زیست محیطی.....	۱۸
۳-۱ مشکلات زیست محیطی چیست؟.....	۱۸
۴-۱ روشهایی برای شناسایی مشکلات زیست محیطی.....	۲۰
۱-۴-۱ نمونه ای از شناسایی کمبود منابع.....	۲۰
۲-۴-۱ نمونه ای از شناسایی آلودگی محیط زیست.....	۲۱
۵-۱ چگونه مشکلات محیطی شکل می گیرند.....	۲۳
۱-۵-۱ رابطه بین انسان و محیط زیست.....	۲۳
۲-۵-۱ بار محیطی و ظرفیت حمل.....	۲۴
۳-۵-۱ ماهیت مشکلات زیست محیطی.....	۲۵
۶-۱ تاریخچه مدیریت توسعه پایدار.....	۲۷
۱-۶-۱ مفهوم توسعه پایدار.....	۲۷
۷-۱ نحوه تعیین اهداف کلی مدیریت.....	۲۹
۱-۷-۱ نمونه ای از اهداف کلی مدیریت کمی: هدف رشد ده برابر.....	۲۹
۲-۷-۱ نمونه هایی از اهداف مدیریت کیفی.....	۳۱
۱-۲-۷-۱ اهداف مدیریت محیط زیست کشورهای توسعه یافته.....	۳۲
۲-۲-۷-۱ اهداف مدیریت محیط زیست کشورهای در حال توسعه.....	۳۳
۸-۱ رابطه کمی بین انسان و محیط زیست.....	۳۴

۳۵	۱-۸-۱ مفهوم کارایی اکولوژیکی
۳۶	۲-۸-۱ کیفیت محیط زیست تحت چه شرایطی بهبود می یابد؟ یک تحلیل نظری
۴۰	۹-۱ نحوه انجام مدیریت محیط زیست
۴۱	۱-۹-۱ منحنی مشخصه بار محیطی
۴۱	۱-۱-۹-۱ انتظار از منحنی بار محیطی
۴۲	۲-۱-۹-۱ مشخصات نقاط بارگذاری محیطی
۴۳	۲-۹-۱ منحنی کارایی اکولوژیکی
۴۴	۳-۹-۱ منحنی مشخصه مدیریت محیط زیست
۴۴	۱-۳-۹-۱ منحنی رابطه تغییر بار محیطی با خدمات اجتماعی
۴۶	۱۰-۱ روش ارتقا توسعه پایدار انسان
۴۶	۱-۱۰-۱ حفاظت از منابع و مصرف منطقی
۴۷	۲-۱۰-۱ مصرف پایدار
۴۸	۳-۱۰-۱ حاکمیت محیطی
۴۹	۴-۱۰-۱ بهبود سیستم سیاسی
۵۰	۱۱-۱ اقتصاد دایره‌ای
۵۱	۱-۱۱-۱ ریشه اقتصاد دایره‌ای
۵۵	۲-۱۱-۱ مقایسه بین اقتصاد دایره‌ای و اقتصاد خطی
۵۸	۳-۱۱-۱ عملکرد اقتصاد دایره‌ای
۵۹	۴-۱۱-۱ عوامل تأثیرگذار در اقتصاد دایره‌ای چیست؟
۶۲	۵-۱۱-۱ بررسی چندین مفهوم اساسی اقتصاد دایره‌ای
۶۲	۱-۵-۱۱-۱ تعریف ارزش
۶۴	۶-۱۱-۱ چارچوب جریان ارزش در یک اقتصاد دایره‌ای
۶۴	۱-۶-۱۱-۱ روش ایجاد رابطه بین ماده و ارزش
۶۸	۲-۶-۱۱-۱ طراحی چارچوب جریان ارزش
۷۶	منابع
۷۹	فصل دوم: کارآفرینی دایره‌ای
۷۹	۱-۲ مقدمه

۸۱	۲-۲ مفاهیم دایره مداری و کارآفرینی
۸۱	۱-۲-۲ تکامل اقتصادی-اجتماعی و تغییر پارادایمی
۸۳	۲-۲-۲ مدور بودن و پایداری
۸۵	۳-۲-۲ تکامل و انتقال: مسئولیت کارآفرینی
۸۹	۳-۲ رویکرد سیستم حاکم بر پویایی کسب و کار در اقتصاد دایره‌ای
۹۰	۱-۳-۲ مفهوم بنگاه اقتصادی
۹۷	۲-۳-۲ ماموریت کارآفرینی دایره‌ای در داخل یک سیستم زنده ویژه
۱۰۱	۴-۲ کارآفرینی دایره‌ای و مسئولیت کارآفرینی
۱۰۱	۱-۴-۲ کارآفرینی دایره‌ای: یک مسئولیت چند بعدی
۱۰۴	۲-۴-۲ مدیریت منابع مسئول
۱۰۶	۳-۴-۲ مثالهایی از مسئولیت کارآفرینی
۱۱۱	منابع
۱۱۵	فصل سوم: کارآفرینی دایره‌ای: عوامل و زمینه‌های ایجاد ارزش
۱۱۵	۱-۳ مقدمه
۱۱۷	۲-۲ کارآفرینی دایره‌ای و حفظ سرمایه طبیعی
۱۱۸	۱-۲-۳ قیمت‌گذاری و ارزیابی ارزش سرمایه طبیعی
۱۱۹	۲-۲-۳ سرمایه طبیعی در هسته شکل‌گیری یک آینده پایدار
۱۱۹	۱-۲-۲-۳ در جستجوی مفهوم "سرمایه طبیعی"
۱۲۱	۲-۲-۲-۳ اشکال مختلف "حفاظت"
۱۲۸	۳-۳ ابهام در مورد کارآفرینی‌های دایره‌ای
۱۳۱	۴-۲ کارآفرینی دایره‌ای، بهره‌وری منابع، افزایش سود
۱۳۱	۱-۴-۳ بهبود بهره‌وری منابع
۱۳۵	۲-۴-۳ مدیریت منابع "انقلابی"
۱۳۵	۱-۲-۴-۳ تأثیر هزینه‌های تأمین
۱۳۶	۲-۲-۴-۳ مدیریت منابع دایره‌ای و پویایی بازارها
۱۳۸	۵-۲ کارآفرینی دایره‌ای و ارتقای ارزش‌های اخلاقی
۱۴۰	۱-۵-۳ کارآفرینی دایره‌ای، ابزاری برای پیشرفت اجتماعی و همبستگی